

PEDES PISCIS BERGENSIS: EN BERGENSK VANDREHAI

CURATE.NO - MALIN BARTH, ANNE SZEFER KARLSEN, SISSEL LILLEBOSTAD

På hjørnet av Strømgaten og Lars Hillesgate, omtrent der vestveggen av Kunstmuseet forsvinner bak gjerdet som avgrensar parkeringsplassen, står en varm ettermiddag i slutten av august en gutt, omtrent åtte år gammel. Han myser med tilbakelent hode opp mot lampeposten, og den smale skyggen stangen lager, legger seg over ansiktet hans. Med en lett sidelengs vipping fra fot til fot får han skyggen til å bevege seg vekselvis fra venstre til høyre side av ansiktet. Jeg kan bare forestille meg hva han ser på, men kanskje det er solskiven som bryter fram bak lampeposten – et glimt på hver side. Etter noen minutter går han videre.

Det finnes ingen kart som forteller at der – på dette spesielle hjørnet – står en lampepost der det en gitt time kan oppleves en lokal solformørkelse. Kart er i det hele tatt fatigete formidlere av Virkelig Verdifull Informasjon. Å lete etter mening i kart avgrensar seg vanligvis til hva som kan avdekkes i oppsamlingen av fakta, kartets mening er nettopp verifiserbar informasjon. Opplevelsene derimot, er overlatt den enkelte. Og det er sted i området der informasjon og opplevelse møtes, at lengselen etter mening tar form.

Overført på vårt tema – en undersøkelse av kunst i det offentlige rom – kan følgende spørsmål stilles: Finnes det en underliggende, men skjult mening med fellesskapets disponeringer av de ulike samlingene? Og kan dette avleses i kart? Før undersøkelsen ble igangsatt, måtte vi av hensyn til plass og tilgjengelighet sette opp noen avgrensninger. Vi trakk derfor inn Norsk Kartozoologisk Forening og valgte å følge deres statutter.ⁱ Det er et grunnleggende trekk i den menneskelige psyke å søke etter mening og forståelse i tillegg til kunnskap, skriver Eilert Sundt i *Kartozoologiens røtter*:

«Vi ønsker ikke bare å vite hva som finnes – hvordan verden er, men også hvorfor den er slik. Dette ønsket følges naturlig av en dyptgripende antakelse om at tilværelsens mening og betydning er innskrevet i verden, i form av mer eller mindre skjulte budskap som lar seg lese og forstå av den som har eller tilegner seg den nødvendige kunnskap og ferdighet».ⁱⁱ

Vi skulle videre avgrense oss til ett dyr og alle verk skulle være offentlig tilgjengelig i Bergen sentrum. Det siste måtte

nødvendigvis føre til at flere samlinger og verk falt utenfor. Inspirert av John Cage lot vi derfor tilfeldighetenes spill avgjøre hvilke verk som ble tatt med som representative. Utstyrt med dette lille utvalget av verktøy satte vi i gang undersøkelsen.

Kartozoologien baserer forskningsmaterialet sitt utelukkende på kulturlandskapet. Her opererer undersøkelsen på to plan: en beskrivelse av gatenettet samt plassering av offentlig kunst. Dyret som langsomt åpenbarte seg, var både overraskende og velkjent. Haien er kjent som tilpasningsdyktig samtidig som den, evolusjonsmessig sett, er svært vellykket. Den er også kjent for evnen til å snuse opp byttet på svært lang avstand, og jager både alene og i flokk. Den kan derimot ikke være i ro, stillstand kan bety døden.

Tilbake til spørsmålet som ble stilt i starten: Kan en avlesning av plassering av kunst i det offentlige rom avdekke en underliggende mening? Vi kan ikke påstå at det faktisk åpenbares et innhold eller et formål med denne figuren, til det er det empiriske materialet for lite bearbeidet. Men likevel tror vi at denne figuren kan indikere en sammenheng som i det daglige blir oversett. Tilsynelatende tilfeldige hendelser kan ha en indre sammenheng – selv om opplevelsen av enkeltverkene aldri kan gjentas i sin originale form. Slik som opplevelsen av en to minutters solformørkelse ved foten av en lampepost en lun ettermiddag i august.

ⁱNorsk Kartozoologisk Forening arbeider med å kartlegge det skjulte og todimensjonale dyreliv i våre nære omgivelser.

ⁱⁱEilert Sundt, *Kartozoologiens røtter* (2003), <http://www.kartozoologi.no/Norsk/roetter.html>

PEDES PISCIS BERGENSIS: en bergensk vandrehai

ET PROSJEKT AV MALIN BARTH, ANNE SZEFER KARLSEN, SISSEL LILLEBOSTAD

Uteseksjonen 1
Strømgaten 10
Violinisterinne (Olje på lerret)
Eilif Amundsen

Voksenopplæring 2
Vestre Strømkaien 5, møterom 516
En reise (Serigrafi)
Egil Røed

Legevakten 3
Vestre Strømkaien 19
Sommerfugler
Jan Harr
2001

Henningsvær (Linosnitt)
Roger Gjerstad

Oppdrag (Kulltegning)
Magnar Moen

Plassen rundt St. Jacobs Kirke, Lars Hillesgate 4
St. Jacobs Plass (Naturstein)
Gerhard Stoltz
1996

Nygårdsgaten 90 5
Kardemomme by (Fasade: tegninger på mur)
Opprinnelig utført av John A. Bredennekk
etter original av Torbjørn Egner
ca 1960

Geofysisk institutt 6
Nygårdsgaten
Anax Imperator (Glassfiber, armert stålrør, polyester)
Olaf Orud
1990

Det norske Veritas 7
Nygårdsgaten 114
Seilende båt (Bronse)
Arne Vinje Gunnerud
1983

Sydvestveggen av kapellet ved Florida Sykehus 8
Sta. Sunniva (Kalksten)
Albert Termote
1953

Florida, v/inngangen til Nygårdsparken 9
Bergen (Teglstein)
Per Kirkeby
1989

Fysisk institutt på Florida 10
Tankens flukt (Malt stål)
Anny Birgitte Aak
1975

11	Universitetet, foran Realfagbygget
Allégaten
<i>Utvikling I</i> (Kreosotimpregnert tre)
John Audun Hauge
1984 | Ragnhild Monsen
Billedvev
1992

Ida Helland Hansen
<i>Mellom oss</i> | 30 | Kong Olav Vs Plass
<i>Den Blå Steinen</i>
(Støpt betong, sodalitt monzodioritt)
Asbjørn Andresen
1993 | 38 | Bergen Offentlige Bibliotek
Strømgaten 6
<i>Lesende Gutt</i>
Nils Aas
1949 | |
| 12 | SV-bygget
Fosswinckelsgt.6
<i>Uten tittel</i>
Gunnveig Nerol
1993

<i>Uten tittel</i>
Kjell Varvin | 21 | Sentralbadet
Teatergaten 37
<i>Akt, ung kvinne</i>
Sofus Madsen
Plassering: inngangsparti 1. etg.

Utsiden mot Baneveien:
Grafittiveggen
Flere kunstnere | 31 | Sundtbygget
Torgalmenning 14
<i>Merkur</i> (Bronse)
Sofus Madsen
1938 | 39 | Byparken, Over fotgjengerundergangen under
Strømgaten
<i>Regnarpen</i> (Blankpolert syrefast stål)
Arnold Haukeland
1978 |
| 13 | Studentsenteret
Villaveien 10
<i>Metropolis</i> (Betong)
Arne Vinje Gunnerud
1974 | 22 | Overformynderiet
Teatergaten 35
<i>Sommer i Åsgårdstrand og Fra Allmenningen</i>
(Olje på plate)
A. Grynne | 32 | Olav Kyrres gate
Fortausutsmykking av Elina Brandt-Hansen
(Mørk mangeritt, to typer granitt og altaskifer)
1997 | 40 | Bergen Kulturskole
Strømgaten 19
Mural
Line Hvoslef
2004 |
| 14 | Botanisk hage
Muséplassen
<i>Leda og svanen</i> (Bronse)
Per Ung
1994 | 23 | Klostergarasjen
<i>Notri viri placet</i> (Video)
Bård Ask
2005 | 33 | Byparken
<i>Three Sculptures of four Arcs of 233,5° each</i>
(Sæverudmonumentet)
Bernar Venet
2000 | | |
| 15 | Muséplass
<i>Christiestøtten</i> (Bronse/larvikittglass)
Christopher Borch og Wilhelm Rasmussen
1868 | | <i>Uten tittel</i> (Video)
Unn Fahlstrøm
2005 | 34 | Byparken
Nordøst for Lille Lungegårdsvann
<i>Sprøytegutten</i> (Bronse)
Sofus Madsen
1934 | | |
| 16 | Bergen Internasjonale Kultursenter
Olav Kyrres gate 28
<i>Still Going On</i>
Sebidi
1993 | 24 | Kjøreport til hotell Neptun
Jon Smørsgate
<i>DOLK</i> (grafitti)
Anonym | 35 | Rådhuset
Rådhusgaten 10
11. etg:
<i>Høst: Kvinnherad</i> (Olje på lerret)
Louise Meidell Barth
1975

7. etg:
<i>Snølandskap</i> (Olje på lerret)
Kalle Orstad
1970 | | |
| 17 | Nygård skole
Nina Griegs Gate 2
Serigrafi av Lars Tiller, Møterom loft
Litografi av Knut Rumohr, administrasjonen
Litografi av Inger Sitter, arbeidsrom for lærere
Tresnitt av Magne Furuholmen, arbeidsrom for lærere | 25 | Smørsbroen, sydvestsiden
Aluminium- og brennlakkert stålskulptur
Arne Rygvold
1991 | | 4. etg:
<i>En hest, 3 hestehaler, 2 hoder</i> (Foto)
Toril Nøst
2000 | | |
| 18 | Hotell Norge
Nedre Ole Bulls pl 4
<i>Fisketorvet</i> (Olje på lerret)
Alf Rolfsen
1939
Plassering: trapp | 26 | Den Nationale Scene
Engen 1
<i>Bjørnsons Plass</i>
Kari Dyrdal
1991 | | 13. etg:
<i>Stilleben på bord med kirsebær, boks, stemmegaffel og vinglass</i> (Mezzotint)
Erling Valtyrson | | |
| 19 | Kemneren i Bergen
Neumanns gate 1
<i>Lykkeland</i>
Edvard Karstensen
2002 | 27 | Den Nationale Scene, østsiden
<i>Hans Wiers Jensen (1866-1925)</i> (Bronse)
Per Ung
1992 | 36 | Hordaland Politidistrikt/Bergen politistasjon
Allehelgens gate 6
<i>Åpen mulighet</i> (Bronse/Larvikitt)
Anette Kofoed
1995 | | |
| 20 | Engensenteret
Teatergaten 41/43
Kåre Kivijärvi
<i>Hav</i>
1962-91 | 28 | Teaterparken
<i>Henrik Ibsen</i> (Skjeberg-granitt)
Nils Aas
1981 | 37 | Gressplen Kaigaten/Stømgaten
<i>Olav Kyrre (1050-1093)</i> (Rustfritt stål)
Knut Steen
1998 | | |
| | | 29 | Øvre Ole Bulls plass
<i>Liggende poet</i> (Bronse)
Hans Jacob Meyer
1958 | | | | |